NÁTTÚRA OG VIRKSEMI

Orð/foto PHJ

Her verður Sandoyar Meginskúli reistur.

Tíðindaskriv frá Plátufelagnum Tutl:

BRIM og PLASTNOIST spæla í kvøld

Í dag vera tvær konsertir í sambandi við TUTL-dagarnar. Ein verður í Café Natúr og ein umborð á Høganesi í Runavík

Umborð á sluppini Høganesi í Runavík fer bólkurin »Brim« at spæla í kvøld. Brim er føroyskur jazzbólkur, sum einamest spælir tónleik hjá limunum í bólkinum: Leivur Thomsen spælir elektriskan guitar, Magnus Johannesen plagar at spæla Rhodes, Arnold Ludvig spælir el-bass og Rógvi á Rógvu spælir trummur. Helst verða eisini fleiri útlendsk løg at hoyra. Seinastu árini hevur ikki so ofta verið høvi at hoyra henda bólk, sum annars man vera mannaður av eina bestu tónleikarunum, ið føroyingar eiga. Teir í Brim búgva í løtuni uttanlands.

Í kaffistovuni niðri við Kongabrúnna fer rockbólkurin »Plastnoist« at spæla. Hetta vera løg hjá brøðrunum Kaj og Karl Anton Klein. Tung rock løg við øðrum fótinum í punkverðini, sum er nokk so fremmand í føroyskum tónleiki.

Konsertirnar umborð á Høganesi og í Cafe Natúr byrja báðar kl. 21.00. Atgongumerki fáast við dyrnar.

Donsk oljufyritøka stóran áhuga í Asia

Fleiri nýggj oljuøki í danska partinum av Norðsjónum eru helst ikki at finna, tí skulu verandi boringar gerast meiri effektiv.

BEATE L. JENSEN

Ikki verður hildið, at fleiri nýggj øki av olju og gass eru at finna í Norðsjónum, ið hvussu er í tí danska partinum av havøkinum.

Tí hevur felagið *Maersk Olie og Gas* gjørt av ikki at bora meiri eftir olju, men í staðin leggja seg eftir nýggju teknologiini, og fylgja við, at verandi oljuøkir verða útnyttað fult út.

Sum er, verða donsku oljuøkini ikki útnyttað optimalt, men bert 8 til 10 pst.

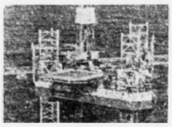

Um stutta tíð fer at verða gjørligt at útnytta verandi oljuøki millum 15 pg 20 pst.

Tað er annars ikki so lætt, sum ein kanska vildi hildið, at bora eftir olju í danska partinum av Norðsjónum, tí kálk-lagið er so tjúkt nógva staðni.

Í staðin fyri at gera so nógv við oljuboringarnar í Norðsjónumm hevur *Maersk Olie og Gas* vent sær til aðrar partar av knøttinum, har tað er meiri spennandi projekt at fara í gongd við og har oljan er léttari at fáa fatur á, m.a. í Thailandi, Qatar, Kina, Indonesia og Algier, hóast hetta seinast nevnda landið ikki er tað mest spennandi at fara til í løtuni vegna sera virknu muslimsku fundamentalistarnar.

Krossgátan 173

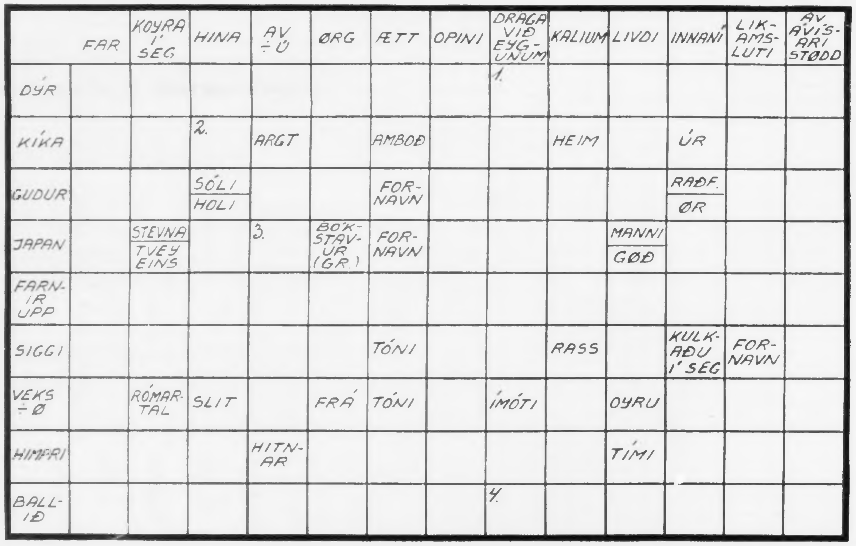

Barnagátan 173

Tey, sum vilja vera við í lutakasti um 100 kr. til fyrst drignu røttu loysn av størru krossgátuni og 50 kr. av barnagátuni, kunnu senda loysnina í brævbjálva, í niðara horni merktur **Krossgáta 173** ella **Barnagáta 173,** til *DIMMALÆTTING, box 19, 110 Tórshavn,* so hann er okkum í hendi í seinasta lagi **týsdagin 17. januar 1995.** Loysnin við nøvnunum á báðum vinnarunum kemur so í blaðið hósdagin 19. januar.

Ikki er neyðugt at klippa krossgáturnar úr blaðnum, men bert at senda inn loyniorðini, sum fáast úr bókstøvunum í talmerktu puntunum.

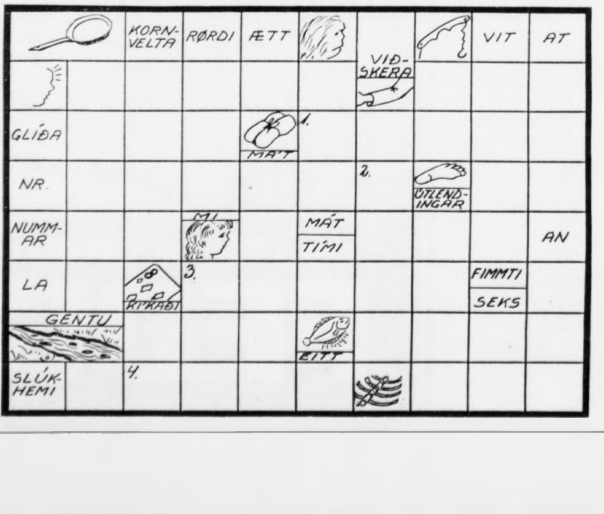

VIKUtíðindi

Kvotulógin helst tikin av komandi ár

Landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, Ivan Johannesen, segði við Dimmalætting týsdagin, at arbeitt verður framvegis við at taka kvotulógina av. Hon er ov tung at umsita, og skipanin er ógvuliga trupul hjá skipum at arbeiða undir. Hon skal verða burtur, áðrenn nýggja kvotuárið byrjar um mánaðarskiftið august/september.

Tað var eitt krav frá donsku stjórnini, at ein líknandi kvotuskipan skuldi ásetast, um teir skuldu umfíggja landskassaskuldina. Ivan Johannesen heldur kortini ikki, at danir fara at seta seg ímóti eini avtøku av lógini.

C-limaskapur darvar sjúkrakassunum

Stendur tað upp til Meginfelag Sjúkrakassanna, so skal ikki bera til í framtíðini at vera c-limur. Øll skulu verða tvungin at verða í skipanini, sum a ella b-limir.

Í samgonguskjalinum stendur eisini greitt, at landsstýrið skal seta eina nevnd at endurskoða sjúkrakassaskipanina.

Formaðurin í meginfelagi sjúkrakassana, Torbjørn Mikkelsen, sigur, at verandi c-limaskapur tekur prinsippið í solidaritetinum »frísk hjálpa sjúkum« burtur. Samstundis hevur skipanin óhepnar fylgjur við sær fyri fíggjarviðurskiftini hjá sjúkrakassunum.

– Við galdandi skipan ber ikki til at verja prinsippini. Og tað er ikki haldbært í longdini, sigur Torbjørn Mikkelsen.

Fyrsti nýggi føroyingurin

Í 1995 var fyrsti nýggi føroyingurin borin í heim nýggjársmorgum kl. 8.48 á føðistovu á landssjúkrahúsinum. Tað var lítli sonur Onnu Vesturdal og Berg Magnussen í Hvalvík. Sonurin vigaði 3700 gram og var 51 centimetrar langur.

Av tí at veðurvánirnar vóru heldur vánaligar nýggjársnátt, gjørdi familjan av at fara til Havnar nýggjársaftansdag. Og nýggjársnátt, tá kavarokið var av tí mesta, og koyrilíkindini millum bygdir vóru vánalig, vóru tekin til, at nýggi føroyingurin var ávegis. Og fáar tímar seinni var hann millum okkum aðrar føroyingar.

34 mió. krónur í MVG eftirstøðu

Á Eykaløgtingsfíggjarlógini fyri 1994 veðrur roknað við 510 milliónum krónum í inntøkum av meirvirðisgjaldi. Sambært Føroya Gjaldstovu eru meirvirðisgjalds eftirsøðurnar í løtuni 34 milliónir krónur, t.e. uml. 7 prosent av væntaðu inntøkunum.

Tað gongst ikki heilt væl at fáa meirvirðisgjaldið inn. Í hvussu er kann staðfestast, at eftirstøðan í løtuni er 34 milliónir krónur ella umleið 7 prosent. Hvussu hesin peningurin skal fáast til vega er ikki greitt enn, men trupulleikin sigst verða ein av trupulleikunum, ið hoyra undir almenna innkrevjaran.

Jákup Augustinussen, ið er roknskaparstjóri á gjaldstovuni, segði við blaðið mikudagin, at stjórin ikki vil gera viðmerkingar fyrr enn roknskapurin er liðugur.

Nú er aftur boðað frá logn í SvF

Tróndur Djurhuus, nýggi sjónvarpsstjórin, legði sera hart út í nýggja starvinum. Programleiðarin, Johnsigurd Johannesen, ið hevur starvast saman við Árna Gregersen, fekk fyrsta dagin at vita, at nýggi stjórin vildi vera frítt stillaður, tá hann skuldi gera innstilling til komandi programleiðarastarv. Johnsigurd tók hesi orð sum eina misálitisváttan og segði seg beinanvegin úr starvinum.

Síðani er veðurlagið batnað munandi í sjónvarpinum og teir báðir hava aftur snakkað saman.

- Johnsigurd skal hava eitt annað starv, ið er minst líka spennandi, sigur Tróndur Djurhuus. Og hetta hevur Johnsigurd fyribils góðtikið.

Mikudagin var sostatt greitt, at ódnarveðrið, ið Tróndur Djurhuus boðaði frá fyrsta dagin, var farið framvið sjónvarpinum.

Dýrur umgangur hjá Laxá um mánaðin

Á ólavsøku í fjør datt vindmylnan hjá pf. Laxá niður á Hellunum. Meðan Laxá hevur bíðað eftir einum svari frá tryggingini, hevur tað verið ein dýrur umgangur. Mistar eru einar 10.000 krónur um mánaðin, verður upplýst fyri Dimmalætting. Hetta eru meirútreiðslur av streymi til smoltstøðina.

Vindmylnan er tryggjað móti vindi og eldi, og ein av eigarunum sigur, at mylnan datt niður av vindi, ið var um ólavsøkuleitið í fjør. Egil Toftegaard vísir á, at vindurin á Kambsdali varð máldur til 30 m/s hetta kvøldið.

Ætlanin er at keypa eina nýggja vindmylnu og Laxá hevur fleiri tilboð liggjandi. Kortini verður onki avgreitt fyrr enn svar er komið frá tryggingini.

Pf. Laxá hevur fingið lovað svar áðrenn 20. januar.

Skotar fegnast um keypiorkuna hjá føroyingum

Í skotskum blað stutt fyri jól stendur at lesa um føroyingar, ið gera innkeypstúrar til Aberdeen. Hóast tað tekur 44 tímar sjóvegis í ringum veðri, so setast føroyingar ikki aftur. Og skotar eru fegnir um keypiorkuna hjá føroyingum í Aberdeen, ið vaks við 25 prosentum seinasta ár.

Serliga nógv verður keypt av Quality Street karamellunum. Men eisini dygdarklæði, elektriskir lutir og enntá fjallasúklur verða keyptar. Í blaðnum stendur, at føroyingar brúka uml. 3.000 krónur hvør á hesum innkeypstúrum.

Serliga nógv verður denturin lagdur á, at føroyingarnir leggja seg eftir merkisvørum. Ikki tykist nakað mark at vera, hvussu nógvir pengar verða brúktir, stendur í greinini.

Góð úrslit á Danmarkarferð

Manslíðið hjá Kyndli, ið var á venjingarlegu í Odense á Fjóni frá 26. desember til 2. januar, fekk rímuliga góð úrslit. Umframt venjing saman við fremsta manslíðnum í Danmark, GOG, so spældi liðið fleiri dystir.

Fyrst varð leikt móti nr. 1 í 2. deild, Nyborg. Kyndil tapti dystin 21-32. Síðani luttók liðið í eini kapping við fýra liðum: Otterup og Tved úr 2. deild og Stjørnan úr 3. deild. Kyndil leikti móti Otterup (nr. 11) og Tved (nr. 5) og vann báðar dystirnar.

Seinasti dysturin varð leiktur móti øðrum liði hjá GOG, ið liggur fremst í 3. deild undir navninum Gudme. Kyndil fekk henda dystin av at vita og tapti 21-38. 10 útileikarar, 2 málverjar, venjari og liðleiðari vóru í hópinum hjá Kyndli á Danmarkarferðini.

Fíggjarognaravgjaldið burdi verið avtikið

Hetta er í hvussu so er metingin hjá formanninum í fíggjarnevndini, Finnboga Arge. Men hann vísir eisini á, at so leingi hetta er galdandi, skal tað verða líka fyri allar partar. Tí verða eftirlønir í tryggingini skattaðar á sama hátt sum eftirlønaruppsparingar í bankunum eru tað, sigur Finnbogi.

Hann leggur aftrat, at búskaparútlitini tala fyri, at fíggjarognaravgjaldið næsta ár verður avtikið. Landskassin verður ikki tyngdur at útreiðslum, hann er í dag, og inntøkurnar fara óivað at stabiliserast og kanska økjast, væntar Finnbogi.

Glottar síggjast framman stavn í búskapinum. Finnbogi Arge ivast ikki eina løtu í, at nú fer at ganga frægari. Hann vísir á, at eitt nú lønarútreiðslurnar til fiskivinnuna hækkaðu munandi frá oktober/november 1994 í mun til sama tíðarskeið árið fyri.

Ósemja um virðið í Noregssáttmálanum

Landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, Ivan Johannesen, ivast ikki í, at »Noregssáttmálin« veitir føroyingum fyrimunir. Men fleiri leggja lítið í avtaluna millum aðrar Felagið Línuskip, og væl kendi nótamaðurin Eiler Jacobsen.

Felagið Línuskip hevur boðað frá, at teimum dámdi best, um eingin avtalað varð gjørd við Noreg. Heldur skuldu línuskipini roynt í føroyskum sjógvi. Hetta halda eisini fleiri teirra, ið royna eystanfyri.

Ein av reiðarunum, ið royna eftir sild, loðnu og makreli, Eiler Jacobsen, sigur fyri Dimmalætting, at fyri nótabátarnar hevur avtalan við norðmenn lítið at siga.

– Við mynstrinum frá í fjør, so hevur avtalan ongan týdning fyri nótabátarnar fyrr enn í fyrsta lagi august/september, sigur Eiler Jacobsen, reiðari á Krúnborg og Norðborg.

Hann heldur annars lítið um hesa avtaluna við Noregi. Ongin orsøk er til, at føroyingar skulu liggja og krúpa fyri norðmonnum, heldur hann.

Gólvuppboðssøla í Vági mánadagin

Í tveir mánaðir hava fólk í Vági havt úr at gera. Tey hava verið í holtur við at umvæla og seta í stand gamla Suðurfisk, har ein gólvuppboðssøla skal byrja fyrsta dagin.

Tað er Arbeiðsmannafelagið Framtíðin, sum staðið hevur fyri hesum útreiðslum og sum er stigtakari til gólvuppboðssøluna í bygdini. Kári Jacobsen, formaður í Framtíðini, sigur, at kostnaðarmetingin fyri ábøtur og annað var góðar 300.000 krónur, og hetta tal hevur hildið.

Í gjár skuldi formaðurin í pf. Fiskamarknaði Føroya, Ditleif Eldevig, koma til Vágs at undirskriva sáttmála og annars góðtaka uppboðssøluna. Væntandi verður so tikið ímóti fiski longu mánadagin.

Ikki er greitt hvussu nógv fólk skulu arbeiða á Suðurfisk, men Eyðun Leo verður arbeiðsformaður og skal boðsenda fólkinum, hann hevur brúk fyri hvønn dagin.